

رئیس انجمن صنایع نساجی، پوشاک و چرم استان البرز اعلام کرد:

ایران در خط مقدم نساجی حلال نوآورانه

«صنعت حلال به چه معناست و بر چه مبنایی استوار شده است؟»

صنعت حلال به تمامی فعالیت‌های اقتصادی و صنعتی گفته می‌شود که در تمامی مراحل زنجیره تولید، توزیع، بازاریابی و خدمات مالی، با اصول و احکام شریعت اسلامی مطابقت داشته باشد. این صنعت فراتر از تولید مواد غذایی حلال است و امروزه شامل حوزه‌هایی مانند بانکداری، گردشگری، داروسازی، آرایشی-بهداشتی و البته نساجی و پوشاک نیز می‌شود. مبنای آن بر قرآن، سنت پیامبر اکرم (ص)، فقه اسلامی و اخلاق حرفه‌ای استوار شده است. مهم‌ترین اصول این صنعت، پرهیز از استفاده از مواد حرام و نجس، رعایت عدالت و انصاف در معاملات، پرداخت منصفانه دستمزد به کارگران، حفظ محیط زیست، شفافیت در تبلیغات و رعایت طهارت در فرآیند تولید است.

در دنیای امروز، نهادهایی نظیر اتحادیه جهانی حلال (WHC) سازمان استاندارد حلال (HAS) مسئول صدور گواهینامه‌ها و تدوین دستورالعمل‌های اجرایی هستند تا از یکپارچگی و شفافیت در اجرای این اصول اطمینان حاصل شود.

یدالله المیر، عضو هیات‌رئیس اتاق بازرگانی البرز و رئیس انجمن صنایع نساجی، پوشاک و چرم این استان، در گفت‌وگویی تفصیلی با «جهان صنعت» به تبیین جایگاه، الزامات و چالش‌های صنعت نساجی حلال پرداخته است.

به اعتقاد او، تولید منسوجات حلال تنها به «پوشش اسلامی» محدود نیست بلکه یک نظام اقتصادی اخلاق‌محور است که از مواد اولیه تا تبلیغات و صادرات، باید با اصول شریعت و ارزش‌های انسانی همخوان باشد. در این راستا نیز ایران می‌تواند در خط مقدم نساجی حلال نوآورانه قرار بگیرد.

اشاره:

یکی از حوزه‌هایی که در صنعت حلال در دنیا مورد توجه قرار گرفته، صنعت نساجی است. با توجه به جمعیت بیش از ۲ میلیارد نفری مسلمانان در جهان، بازار حلال به سرعت در حال گسترش است و کشورهای غیرمسلمان نیز برای حضور در این بازار در حال رقابت هستند بنابراین صنعت نساجی می‌تواند برای پیش بردن اهداف خود در مسیر برند حلال در جهان، جایگاه ویژه‌ای را به خود اختصاص دهد.

صنعت نساجی در زمره بزرگ‌ترین، مهم‌ترین و قدیمی‌ترین صنایع جهان قرار دارد که به دلیل اشتغالزایی بالا و نقش صنعتی، اقتصادی و اجتماعی فوق‌العاده، مورد توجه بیشتر کشورها و اقتصادهای بزرگ دنیا قرار گرفته است. مزایای متنوع آن از جمله قدرت اشتغالزایی بالا، ارزآوری، تولید ثروت ملی، نیاز به سرمایه‌گذاری کمتر نسبت به سایر صنایع و ارزش افزوده بالا، سبب شده این صنعت مورد توجه قرار بگیرد بنابراین با توجه به اهمیت ویژه این صنعت در جهان، می‌توان بازارهای هدف خاص صادراتی این صنعت را با برند حلال پیوند زد و به مشتریان ثابت و همیشگی در این بازار دست یافت.

۴ صنعت حلال در صنایع نساجی چه

تعریف و مشخصه‌هایی دارد؟

نساجی حلال شاخه‌ای از صنعت حلال است که تمام مولفه‌های آن، از انتخاب مواد اولیه تا روش تولید، طراحی لباس و حتی بازاریابی، باید با موازین شرعی مطابقت داشته باشد.

این مفهوم با «مد اسلامی» که صرفاً بر ظاهر پوشش تمرکز دارد، متفاوت است. نساجی حلال به دنبال ساختار دادن به کل زنجیره تولید بر پایه اخلاق و شریعت است.

برای مثال، از مواد اولیه‌ای مانند چرم حیواناتی که ذبح اسلامی نشده‌اند، یا پارچه‌هایی که با رنگ‌های نجس رنگ‌آمیزی شده‌اند استفاده نمی‌شود.

طراحی لباس‌ها باید از نظر سبک و کاربرد با اصول پوشش شرعی همخوان باشد و نه مروج تجمل‌گرایی افراطی یا تقلید صرف از فرهنگ‌های غیراسلامی.

همچنین فرآیند تولید باید با رعایت عدالت در حقوق کارگران، ایمنی محیط کار و پاکیزگی محیط زیست همراه باشد. حتی شیوه بازاریابی و معرفی محصول نیز باید عاری از فریب، تبلیغات اغواگرانه یا استفاده از مدل‌های نامحرم باشد. بنابراین نساجی حلال تنها پوشش اسلامی نیست بلکه یک چارچوب اخلاقی-دینی برای کل فرآیند تولید و تجارت است.

۴ در حال حاضر چه محصولات

یا خدمات حلالی در صنعت نساجی

می‌توان تولید کرد و بازار هدف این

محصولات کجاست؟

صنعت نساجی حلال ظرفیت بالایی برای تولید طیف متنوعی از محصولات دارد. این محصولات شامل پوشاک اسلامی بانوان مانند مانتو، چادر، شال، روسری، مقنعه و پوشاک ورزشی مخصوص زنان محجبه می‌شود. همچنین لباس‌های سنتی و رسمی مردانه مانند دشداشه و لباس‌های بدون طلا و ابریشم نیز در این گروه قرار می‌گیرند.

در کنار آنها می‌توان به منسوجات خانگی مثل

پارچه‌های طبیعی دارای گواهی حلال، فرش‌ها و سجاده‌های نماز اشاره کرد که با رعایت استانداردهای شرعی تولید می‌شوند. حتی لباس‌های بیمارستانی، لباس نوزادان و کودکان و خدماتی مانند طراحی و خیاطی پوشاک اسلامی نیز زیرمجموعه این صنعت قرار می‌گیرند.

بازار هدف این محصولات، تنها کشورهای مسلمان‌نشین نیستند. در اروپا، آمریکا و حتی برخی کشورهای آسیای شرقی مانند چین، افراد مسلمان و حتی غیرمسلمانانی که به مد اخلاق محور یا تولیدات دوستدار طبیعت علاقه‌مندند، از مشتریان بالقوه این برند محسوب می‌شوند.

بازارهای داخلی ایران، خاورمیانه، ترکیه، مالزی و بازارهای دیجیتال در پلتفرم‌هایی مانند آمازون و ETSY نیز فرصت‌های بسیار خوبی در این زمینه فراهم کرده‌اند.

۴ بزرگ‌ترین موانع صادرات

محصولات نساجی حلال چیست و چه

راهکارهایی برای رفع آنها وجود دارد؟

صادرات محصولات نساجی حلال با چالش‌هایی در چهار سطح اصلی مواجه است: اول، تفاوت در استانداردهای حلال در کشورهای مختلف که سبب می‌شود تولیدکننده مجبور باشد گواهی‌های متفاوتی برای ورود به بازارهای متنوع تهیه کند. دوم، مسائل مالی مانند تعرفه‌های بالا، مالیات بر ارزش افزوده و هزینه‌های بالای صدور

گواهینامه‌ها و حمل‌ونقل که توان رقابت را کاهش می‌دهد.

سوم، مسائل لجستیکی نظیر بسته‌بندی مطابق با قوانین خاص برخی کشورها، فسادپذیری محصولات، یا نبود انبارداری استاندارد در مناطق آزاد. چهارم نیز موانع فرهنگی-بازاریابی شامل شناخت ناکافی از ذائقه مصرف‌کننده، ضعف در برندینگ و تبلیغات هدفمند، یا کمبود اینفلوئنسرهای معتبر در معرفی محصولات است. راهکار این چالش‌ها در اخذ گواهی‌های بین‌المللی معتبر، استفاده از توافقاتنامه‌های تجاری دوجانبه، مشارکت در نمایشگاه‌های تخصصی، بسته‌بندی به‌روز، بهره‌گیری از بازاریابی دیجیتال و همکاری با بلاگرهای حلال در فضای مجازی خلاصه می‌شود.

۴ چه مشکلاتی در زمینه اخذ گواهینامه

حلال یا تطبیق با استانداردهای جهانی

وجود دارد؟

یکی از مشکلات جدی در مسیر توسعه صنعت نساجی حلال، دشواری‌های مربوط به دریافت گواهینامه‌های معتبر است.

نخست اینکه استانداردهای حلال در سطح بین‌المللی هم‌سو نیستند و هر کشور معیارهای خاص خود را دارد.

دوم، فرآیند صدور گواهینامه‌ها بسیار زمان‌بر و پرهزینه است و شامل بازرسی‌های مکرر، مستندسازی دقیق و حتی تفکیک خطوط تولید

برای محصولات حلال و غیرحلال می‌شود. سوم، کمبود نیروی انسانی متخصص از جمله ممیزان آموزش‌دیده، مهندسان شرعی و کارشناسان فنی که بتوانند فرآیندها را از منظر فقهی کنترل کنند، روند اجرایی را کند کرده است. بسیاری از تولیدکنندگان از نظر فنی و مالی توان انطباق با این شرایط پیچیده را ندارند و این موضوع باعث می‌شود تمایل به دریافت گواهینامه‌ها در میان تولیدکنندگان کوچک کاهش یابد.

۴ از دولت یا نهادهای حاکمیتی چه انتظاری برای توسعه تجارت حلال دارید؟

دولت می‌تواند نقش کلیدی در ایجاد زیرساخت‌های توسعه تجارت حلال ایفا کند. اولویت با تدوین استانداردهای ملی یکپارچه و هماهنگی آنها با نهادهای بین‌المللی برای پذیرش متقابل گواهی‌هاست.

ایجاد یک نهاد ناظر مستقل و تخصصی برای نظارت بر تولید حلال در تمامی بخش‌ها، می‌تواند اعتماد بازار داخلی و خارجی را جلب کند.

از سوی دیگر، حمایت‌های مالی و تسهیلاتی مانند وام‌های کم‌بهره، معافیت‌های مالیاتی، یارانه سود تسهیلات بانکی برای خطوط تولید حلال و حمایت از شرکت‌های نوپا نیز بسیار ضروری است. توسعه کریودورهای ترانزیت حلال، تأسیس مراکز صادراتی در مناطق آزاد، تقویت دیپلماسی اقتصادی از طریق اتاق‌های مشترک حلال با کشورهای مسلمان و نیز آموزش نیروی متخصص، همگی اقداماتی هستند که می‌توانند جهش قابل‌توجهی در این صنعت ایجاد کنند.

۴ چه نوع تسهیلات، آموزش یا زیرساخت‌هایی می‌تواند در توسعه بازار کمک کند؟

توسعه بازار محصولات حلال نیازمند رویکردی جامع است که شامل تسهیلات مالی هدفمند، آموزش تخصصی و ایجاد زیرساخت‌های مدرن است. اعطای وام‌های کم‌بهره، معافیت‌های

مالیاتی و راهاندازی صندوق‌های حمایتی برای استارت‌آپ‌های فناوری‌محور، می‌تواند رشد اقتصادی این بخش را تسریع کند.

همچنین، آموزش ممیزان حلال و ایجاد آزمایشگاه‌های مرجع برای بررسی محصولات غیرخوراکی، پایه‌ای برای تضمین کیفیت و انطباق با استانداردهای بین‌المللی فراهم می‌آورد. پلتفرم‌های آموزش دیجیتال نیز به انتقال دانش بازاریابی و مقررات تجاری کمک می‌کنند.

در بخش زیرساخت، مراکز توزیع منطقه‌ای در مناطق آزاد، انبارهای مجهز تحت نظارت شرعی و بازارگاه‌های دیجیتال B2B از الزامات تجارت حرفه‌ای محصولات حلال هستند. استفاده از فناوری‌هایی مانند بلاک‌چین و QR CODE در زنجیره تامین، شفافیت و اعتماد مصرف‌کننده را افزایش می‌دهد. تسهیل صدور مجوزها و ایجاد توافقنامه‌های بین‌المللی نیز نقش مهمی در گسترش بازار صادراتی ایفا می‌کند.

در نهایت، با اجرای اقدامات اولویت‌دار و راهاندازی شتاب‌دهنده تخصصی، می‌توان سهم ایران را در بازار جهانی محصولات حلال تا ۴۰ درصد افزایش داد.

۴ آیا به فکر توسعه محصولات جدید یا ورود به بازارهای جدید هستید؟

بله، برنامه‌ریزی برای توسعه محصولات جدید و ورود به بازارهای تازه بخش جدایی‌ناپذیر از استراتژی ما در صنعت نساجی حلال است.

ما به دنبال تولید محصولاتی هستیم که از نظر فناوری و ترکیب مواد اولیه، نوآورانه و در عین حال کاملاً منطبق با اصول شرعی باشند. نمونه‌هایی از این محصولات شامل پارچه‌های هوشمند، لباس‌های احرام ضدتعریق، لوازم آرایشی حلال با ترکیبات گیاهی، بسته‌بندی‌های زیست‌تجزیه‌پذیر با حک نماد حلال و حتی اپلیکیشن‌هایی برای ردیابی حلال بودن محصولات هستند.

همچنین با توجه به نیاز روزافزون به پوشاک تخصصی در حوزه‌هایی مثل ورزش، گردشگری مذهبی یا حوزه پزشکی، در حال طراحی

لباس‌هایی هستیم که هم استانداردهای بین‌المللی داشته باشند و هم اصول اسلامی را رعایت کنند. از نظر بازار هدف نیز کشورهای مثل مالزی، ترکیه، امارات، نیجریه و حتی اروپا و آمریکای شمالی در اولویت ما هستند.

ما بازارهای غیرمسلمان را هم جدی گرفته‌ایم زیرا در آنها گرایش به مد اخلاق‌محور و پاک، حتی در میان غیرمسلمانان نیز رو به افزایش است. راهبرد ما ترکیب نوآوری، زیبایی‌شناسی و ارزش‌های اسلامی برای حضور موثر در این بازارهاست.

۴ نوآوری و فناوری چقدر در روند تولید و صادرات محصولات حلال شما نقش دارد؟

نوآوری و فناوری در صنعت نساجی حلال یک ضرورت است نه یک انتخاب. اگر بخواهیم در بازار جهانی رقابت کنیم، باید از ابزارهای نوین برای ارتقای کیفیت، کاهش هزینه‌ها و افزایش شفافیت استفاده کنیم.

برای مثال، فناوری بلاکچین به ما کمک می‌کند تا زنجیره تامین را از منبع مواد اولیه تا فروش نهایی به صورت شفاف ردیابی کنیم. از سوی دیگر، سامانه‌های دیجیتال و پلتفرم‌های فروش B2B، امکان حضور در بازارهای بین‌المللی را بدون واسطه و با حداقل هزینه فراهم می‌سازند. ما به دنبال استفاده از چاپ سه‌بعدی برای تولید سفارشی قطعات و بسته‌بندی، رباتیک در بسته‌بندی و حتی فناوری‌های نانو برای توسعه محصولات ضدباکتری و ضدحساسیت هستیم. همچنین در زمینه صادرات، تحلیل داده‌ها و بازارهای هدف از طریق هوش مصنوعی، نقش مهمی در تصمیم‌گیری‌های ما ایفا می‌کند.

در نهایت، فناوری نه تنها تولید را کارآمدتر می‌کند بلکه اعتماد مصرف‌کننده را نیز افزایش می‌دهد چون با ابزارهایی مانند QR CODE یا NFC می‌توان اصالت گواهی حلال را در لحظه تایید کرد. ما به طور جدی اعتقاد داریم که صنعت حلال بدون تکیه بر فناوری، نمی‌تواند در سطح جهانی حرفی برای گفتن داشته باشد